

Organisatieopstellingen

Een **organisatieopstelling** is een onderzoeksmethode die gebaseerd is op het systeemdenken. Deze aanpak vindt haar oorsprong in het werk van de Duitser Bert Hellinger. Oorspronkelijk als *opstelling* ontworpen om familiesystemen (rangschikking van familieleden) te onderzoeken, wordt de werkwijze inmiddels ook toegepast op verhoudingen binnen bedrijven, instellingen en verenigingen, waar zij de naam organisatieopstelling draagt. Deze manier van onderzoeken wordt voornamelijk gebruikt om hardnekkige organisatievraagstukken te doorgronden.

Hoe werkt het?

Een organisatieopstelling is een ruimtelijke weergave van een organisatie, waarin medewerkers, afdelingen, klanten, producten of doelen (vertegenwoordigd door 'representanten') in de ruimte worden opgesteld in verhouding tot elkaar. Deze weergave (het opstellen zelf) gebeurt door de vraaginbrenger; onder begeleiding van een begeleider. De begeleider gaat met de opgestelde *stand-ins* (plaatsvervangers) aan de slag om de aard van het probleem vast te stellen en een oplossingsrichting te vinden. Dit gebeurt in een aantal stappen.

Stap 1, *Opstellen*

Op aanwijzingen van de begeleider gaat de vraaginbrenger een ruimtelijke weergave van de onderhavige verhoudingen maken door plaatsvervangers een plek te geven in de ruimte. De vraaginbrenger kiest ook een plaatsvervanger voor zichzelf en blijft na het opstellen van de elementen aan de zijkant zitten om, afstand houdend, te kunnen bezien wat er gebeurt.

Stap 2, *Onderzoek*

Er staat zo een tableau vivant, een groep die iets uitbeeldt, dat achterliggende kanten van het vraagstuk laat zien, doordat de begeleider de opgestelde mensen ondervraagt over hun gevoelens en houdingen ten opzichte van elkaar en de omstandigheden. De patronen die leiden tot stremmingen en ondoelmatigheden in de ordening komen aldus aan het licht. Hierdoor worden oplossingsrichtingen zichtbaar die eerder verscholen bleven.

Stap 3, *Herordening*

De begeleider brengt herordening aan in het opgestelde systeem waarmee oplossingsrichtingen getoetst kunnen worden en/of het systeem gezuiverd wordt.

Stap 4, *Inzetten vraaginbrenger*

Soms wordt de vraaginbrenger op de eigen plek ingebracht in de opstelling om het herordende systeem aan den lijve te ervaren.

Toepassingsgebieden

- Cultuur- en organisatieverandering
- Teambuilding
- Werving en selectie

Meer informatie

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Organisatieopstelling>